СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 179. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 2. серпня, 1929. VOL. XXXVII. No. 179. Jersey City, N. J., Friday, August 2, 1929. THREE CENTS.

НАРАДИ ПРОВІДНИКІВ ФАРМЕРСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В СПРАВІ ОБЄДНАННЯ

ТРУДНОСТИ ЗЛУКИ В РОЗБІЖНОСТИ ІНТЕРЕСІВ ОКОЛИЦЬ І СПЕЦІЯЛЬНИХ ГАЛУЗЕЙ.

БЕТОН РУЖ, Луізіяна, 1. серпня. — Провідники ріжних фармерських орґанізацій зібралися тут нині на конференцію, спеціяльно присвячену питанню, як перевести в життя плян федеральної фармерської ради створити краєву палату, обєднуючу всі фармерські кооперативи.

Зі сих зборів видно, що раді правдоподібно вдасться доконати сього діла обєднання фармерських орґанізацій, яке здавна признавано неможливим до переведення. Нині вперше сиділи попри себе, немовби вже в одній орґанізації, представники ріжних фармерських полос у Злучених Державах, отже фармері з полудня й півночи; фармери зі заходу й сходу; фармері з околиць, годуючих худобу, і фармері з околиць, продукуючих вовну, то молочарських то бавовняних, чи тютюнових.

Не видно теж було між ними політичних ріжниць. Хоч демократичні політики підшептували, що републиканський федеральний уряд, явившися орґанізатором обєднання фармерських орґанізацій, зможе використовувати нову орґанізацію для цілей своєї партії, мимо сього фармері розуміли, що справа добробуту фармерів се є першорядна справа, а справа партії тільки другорядна.

БОРОТЬБА КРАВЕЦЬКОЇ ЮНІЇ ПРОТИ „СВЕТШАПИ".

ВЕЛИКІ КРАМНИЦІ ОБІЦЮЮТЬ ПОМОГТИ ЮНІЇ В ЇЇ КАМПАНІЇ.

НЮ ЙОРК, 1. серпня. — Для дальшого ведення кампанії проти „светшапи" кравецька юнія скликала конференцію представників ріжних місцевих великих крамниць, як департаментових крамниць Мейсі, Ґимбела, Беста, Ловсера та „ланцюха" крамниць Нешенел-Белас Гес. Представники юнії предложили представникам крамниць свою кампанію та дали їм докази, що юнії вдалося вже приєднати кля кампанії проти „светшапи" яких 1,400 крамниць по всьому краю. Представники крамниць у Ню Йорку згодилися поперти кампанію. Юнія [illegible] дальші конференції того рода.

НЕБУВАЛИЙ СТРАЙК.

300 РОБІТНИКІВ ПЕРЕСТАЛО КОПАТИ ГРОБИ.

НЮ ЙОРК, 1. серпня. — Вже від двох днів треває тут страйк 300 гробарів та инших робітників підприємства Калварі Семетері Корпорейшен.

Гробарі зажадали підвишки платні, а коли підприємство відмовило їх домаганню, робітники покинули трумни. Підприємство помістило мерців у тимчасовій гробниці, а робітникам предложило ультимат, в якому домагаються повороту до роботи до 24 годин та грозять відправою з роботи.

Робітники домагаються 7 долярів на день.

СТАВЛЯТЬ ХЛОПЧИНУ ПЕРЕД СУД.

МАВ УБИТИ ДРУГОГО ХЛОПЦЯ.

ОЛІЄН, Ню Йорк, 1. серпня. — Державна прокураторія предложить великій лаві присяжних суддів справу для видання обжаловання 11-літному Артурови Ґеркенови з Рочестера, котрий мав убити 13-літнього Генрика Кінґа.

Прокуратор не каже, якого обжаловання буде він домагатися від великої лави присяжних. Він заявляє, що не буде противитися відданню хлопця під обсервацію лікарів.

СУД ПРИЗНАЄ СВЯЩЕНИКА ЛІТЕРАТУРНИМ ЗЛОДІЄМ.

НЮ ЙОРК, 1. серпня. — Вчора покінчилася перед місцевим стейтовим судом розправа проти д-ра Джеймса Емпринґема, краєвого секретаря Церковного Товариства Тверезости Протестантської Епископальної Церкви. Позивало його підприємство Інтернешенел Джернел оф Серджері Компані за крадіж літературних праць і статей про здоровля. Суд признав, що позовники доказали священикови крадіж, та приказав йому заплатити позовникам підевяти тисячі долярів відшкодовання.

ПОСТАВЛЯТЬ ПРОКУРАТОРА НА СУД.

ДЖЕКСОН, Місісіпі, 1. серпня. — Палата послів стейтової леґіслятури постановила виточити державному прокураторови Рошови Ноксови процес за надужиття влади.

Посли віддали вже справу до прослідження спеціяльному комітетови, який відтак має обжаловувати прокуратора в леґіслятурі.

ПРОГИБІЦІЙНИК-УБИЙНИК ПЕРЕД СУДОМ.

ОКЛАГОМА СИТІ, 1. серпня. — Джефа Гариса, що нібито як помічник федерального прогибіційного урядника вбив двох фармерів, поставлено нині перед федеральний суд у сьому місті. Суддя відмовився пустити Гариса за кавцією (залогом), хоч він признав Томасови, урядникови, який взяв зі собою Гариса, право вийти на волю за кавцією в сумі 15,000 долярів.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД МІШАЄТЬСЯ В СУПЕРЕЧКУ ЗА ДОМАШНІ ЛЕДІВНІ.

ВАШИНҐТОН, 1. серпня. — Федеральне бюро здоровля видало публичну заяву про шкідливість домашних автоматичних ледівень, що від якогось часу занепокоює людей, головно в місті Шикаґо. Бюро наперед успокоює населення, що справа не дає ще нагоди до ніяких побоювань. Такі ледівні не є такі небезпечні, як дехто думає. Небезпека затроєння ґазами з ледівні, говорить заява, майже не існує.

БОРОТЬБА В МЕКСИКУ ИДЕ ДАЛІ.

У битві між двома ґрупами селян у стейті Вера Круз вбито 22 особи та ранено 17. Мало їм ходити о землі, положені на границі між двома селами. Невдоволені судовими рішеннями, обі сторони пірвалися до оружа та зчинили кроваву різню.

НОВИЙ ДИКТАТОР.

В Білгороді (Югославія) розповсюднилася чутка, що болгарський цар Борис готується розвязати болгарський парлямент та оголосити свою диктатуру. Премієром-міністром він задумує поставити бувшого військового міністра Волкова, який тепер є болгарським послом у Римі.

ІНДУСТРІЯЛІЗАЦІЯ РЕЛІҐІЇ.

Київська „Жива церква" терпить на не достачу вірних. Її провідники та проповідники вели пропаґанду, щоби їх зєднати, але у Володимирськім соборі слухачів було обмаль. Аж тепер придумали спосіб. Ось заголовки заповіджених проповідей: „Індустралізація релігії", „Авіяція духа"...

ЩЕ ПОЛОНЕНІ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ.

У Могилівці на Україні зїхалась минулого місяця румунсько-радянська комісія, що рішила занятись виміною між обома державами полонених ще зі світової війни. СРРС видав Румунії 54 старих вояків, а Румунія Радянському Союзові 40. Неодна рідня, що вважала від літ помершим свого близького, нараз побачить його тепер збентежена, може так зміненого, що його не пізнає.

СХІДНИМ СПОСОБОМ.

Югославія має сензацію. Бувший мусулманський посол у Сараєві, Шафкі Бемен, пірвав доньку бувшого віце-президента парляменту, Алід. Бей Красніка, і вивіз її при допомозі двох інших членів скупщини до Мостару, де взяв з нею шлюб проти волі її батька. У телеґрамах не сказано, чи також проти волі самої доньки.

ПРОТИ „КОРОТКОЇ" МОДИ.

В Братиславі в костелі єзуїтів вірні приглядались небувалій сцені. Священик Рідвеґі, заки почав правити Службу Божу, перейшов через юрбу народу і казав вийти всім жінкам, що мають короткі сукні та короткі... рукави. Відтак у проповіди доказував, що до костела не повинні ходити жінки, котрі тримаються нової неморальної моди.

СУЧАСНІ ВИНАХОДИ У ВАТИКАНІ.

Ватикан має свіжо зорганізовану телеґрафічну сіть з великим штабом урядовців. Коли папа оглядав його цими днями, виходячи сказав весело: „А все-таки св. Петро не потрібував журитись такою справою". За 6 місяців папа матиме також свою радіостацію, яку будує Марконі. Тоді його промов, виголошених з найвищого місця ватиканських садів, зможе слухати також більша авдиторія, як промов св. Петра.

РОЖЕВИЙ САМОЦВІТ.

В ріці Абакте в Ріо де Жанейро найшли чудовий рожевий діямант, який щодо величини не має в світі пари. Самоцвіт закупила фірма ювелірів м. Ріо де Жанейро за 100 тисяч фунтів. Президент републики охрестив цей самоцвіт іменем „Полудневий хрест".

ЗДОБУЛА НОВИЙ РЕКОРД.

Французька летунка М. Бесті здобула новий світовий рекорд найдовшого лету жінки-авіятора. Вона продержалася в повітрі 26 годин і 46 хвилин. Дотепер рекорд найдовшого лету для жінки був за американською авіяторкою Сміт, яка протрималася в повітрі менше на 24 мінути і 28 секунд.

ГРАБІЖНИКИ ВБИЛИ РУМУНСЬКОГО АДМІРАЛА.

На лінії Брашов-Сіґішора напали й оґрабили бандити 12 авт. Вони замордували адмірала Пантазі, який боронився, й зникли без сліду.

ТРУПИ НА СЕЛІ.

У селі Дичкові в околиці Тернополя 25-літній Генрик Сеґаль-Рубін убив потайки 42-Лескова за намовою жінки Лескова занамовою жінки Лескова, яка була віддавна любкою Сеґаля. — У Богохвалах біля Ряшева 30-літній Іван Кава задушив свою тещу Ніцпонь наслідком довгого процесу за землю. — Трох парубків із Бучаччини, Сохецький, Маковський і Бугай, убили на дорозі четвертого. — В Яворнику Руськім (Сянік) підчас весілля парубки так побилися, що двох із них, Шпилька та Колотило, померли. — У Звічиці (Ряшів) двох селян, Тшецяк і Мидзинь, пробили ножами третього — Шарка.

ОПІКУНИ ПРИ РОБОТІ, КАЦАПИ ПРИ КОРИТІ.

Кацапська львівська ґазетка „Русскій Голос" з 16. червня ц. р. повідомляє, що в Станиславові в найближчому часі прийде в кацапські руки „Народний Дім", бо кацапи мали нібито виграти процес за нього у всіх інстанціях. „Народний Дім" в Станиславові є в українських руках вже від ряду літ. Аж в останніх літах хтось, а легко догадатися, хто, намовив кацапів, щоб вони відібрали його з українських рук у дорозі процесу. Кацапи послухали і вже процесуються. Що й говорити, живемо в карних часах.

КАЦАПСЬКІ ПРОЧАНЕ НА ЗАКАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

В Західній Україні знаються люде на кацапських баламутах добре, отже там їм на загал ніде не веде. Коли мають вони ще тут чи там якінебудь успіхи, то тільки серед крайно неосвідомлених і затуманених одиниць. Длятого галицькі кацапи постановили розвеселити своє серце поїздкою на Закарпатську Україну. В дні 2. червня відбулося там в місті Ужгороді якесь збіговисько товариства ім. Духновича разом з обходом „дня русской (кацапской) культури". На то збіговисько вибралися були до Ужгорода з Польщі голова РНО Серебренніков і секретар РСО Марко. Місцеве українське населення то кацапське збіговисько висміяло, а кацапи-делеґати з Польщі повернули звідтам як непишні.

ВІЧЕ В ПАРИЖІ В СПРАВІ ЛЬВІВСЬКИХ ПОДІЙ.

В Парижі у салі Ваґрам відбулося віче під проводом Берн. Лекаша, скликане Ліґою поборювання погромів, задля запротестування проти останніх подій у Львові та Познані. На вічу було около 5,000 слухачів. Промовляв Вікт. Баш, голова Ліґи Оборони Прав Людини та Горожанина, кн. Віолет, член Ліґи поборювання антисемітизму, проф. Вале, предст. париського університету, Жорж Піош, радянський журналіст. Дир. париського відділу ПАТ. Клечковський сказав, що осуджує львівські та познанські ексцеси, але треба памятати, що не всі Поляки є ендеки. Прийде день, коли не треба буде уладжувати таких віч і тоді краще почуватиметься ніж тепер. Віче одержало вислови симпатії від сен. Ґодарда і бувшого міністра Мальві. Віче ухвалило резолюцію, яка протестує проти ексцесів корпорантів.

УТІКАЮТЬ ПЕРЕД ШКОЛОЮ.

Одинацять ґімназистів у Вобжензні (Познанщина), дітваків 11 і 12-літніх, утікло з хати, лякаючись свідоцтв.

ЛЮДЕ В ЛЕДЯНІЙ ДОБІ.

Учені зацікавились новими розкопками в місцевости недалеко Франкфурту в Райнгессен. Один із директорів музею, проф. Шмідтґен, найшов при розкопках сліди костей, які вказували би на те, що людина жила вже в ледяній добі 115,000 літ тому.

СТРАШНА ПОЖЕЖА В БЕРЛІНІ.

У старій дільниці Берліна одному з робітників фабрики спірту впав олівець у резервуар. Робітник, шукаючи олівця, посвітив собі сірником, від якого займився спірт. Полумя перекинулося на робітника та на бочки бензини й обняло цілий 4-поверховий будинок, який згорів майже зовсім. 50 авт огневої сторожі гасило пожежу кілька годин, рятували льокатсрів, замкнених на найвищих поверхах, драбинами і рятунковими полотнами. Яких 100 льокаторів мусіли рятувати крізь вікна, бо сходи відтяло полумя. Було кільканацять ранених.

ЖЕРТВИ НЕОБЕРЕЖНИХ ШОФЕРІВ.

Біля Калуша трапилась автомобілева катастрофа. Одним автом їхало 37 шахтярів до саліни Кропивнику на щоденну працю, другим салінарні урядовці. Шофер вантажного авта хотів випередити авто особове „Форд" і необережно зачіпив за нього ззаду. „Форд" ударив об телеґрафічний стовп, а вантажне віхало до рова. Два урядовці тяжко ранені, 8 робітників небезпечно поторощених, а 18 легко ранених. — У тім самім часі на шляху Стрий-Вигода між автобус і авто попала на дорозі одна жінка; автобус неждано затриманий перекинувся і роздушив її, при чому трох пасажирів ранено. — На вул. Кохановського 72 у Львові авто віхало на хідник і переїхало на смерть трохлітню дитинку. Такий є сумний біляно одного дня на невеличкім просторі. З поширенням автомілевого руху зростає пропорціонально й число катастроф.

РОСІЯ ПЕРЕВЕЛА МОБІЛІЗАЦІЮ РЕЗЕРВІСТІВ У СХІДНІМ СИБІРІ

ЦЮ МОБІЛІЗАЦІЮ ПОЯСНЮЮТЬ НАПАДАМИ БІЛОҐВАРДЕЙЦІВ НА РАДЯНСЬКИЙ ТЕРЕН.

ХАБАРОВСЬК (СССР, Сибір), 1. серпня. — Радянське правительство оголосило мобілізацію всіх резервістів, починаючи від 28 років віку й молодших. До армії кличуть усіх резервістів, жовнірів і официрів. Концентруються вони в Хабаровську, Владивостоці та Читі.

Влада пояснює мобілізацію тим, що з довшого часу білоґвардейські банди нападають зі сторони Китаю на радянську територію. Покищо взивають лише тих резервістів, що мешкають у Східнім Сибірі.

ПЕРЕГОВОРИ ПОЧАЛИСЯ.

ПЕРШИЙ РАЗ ЗІХАЛИСЯ ПРЕДСТАВНИКИ РОСІЇ ТА КИТАЮ ДЛЯ ПЕРЕГОВОРІВ. МАЮТЬ УСТАНОВИТИ МІСЦЕ Й ЧАС ДАЛЬШИХ ПЕРЕГОВОРІВ.

ХАРБІН (Манджурія), 1. серпня. — По наказу з Москви на стацію Манчулі приїхав з Читі бувший радянський ґенеральний консуль у Харбіні, Мельніков. Назустріч йому виїхав китайський комісар міністерства справ закордонних, який перебував у Харбіні. На стації Манчулі має відбутися перша офіційна нарада уповноважених Москви та Китаю. На цій нараді має бути усталений час і місце, де будуть провадитися дальші переговори в справі Східно-Китайської залізниці.

Китайська націоналістична партія, „Куомінтаґ", оголосила заяву, що вона вважає Східно-Китайську залізницю леґальною власністю Китаю. З другої сторони Китайці заявляють, що весь конфлікт з Москвою є лише непорозумінням, хоч дійсно Москва не дотримувала своїх зобовязань супроти Китаю.

ПУСКАЮТЬ РАКЕТИ.

РАДЯНСЬКІ ВІЙСЬКА ПУСКАЮТЬ РАКЕТИ НАД КИТАЙСЬКОЮ ТЕРИТОРІЄЮ.

ДЖУЛАЙ (Китай), 1. серпня. — Не зважаючи на те, що на стацію Манчулі зїхалися радянський та китайський уповноважені для переговорів, радянські літаки не перестають літати над китайською територією. Вчора вони в районі стації Поґранічна випустили кілька ракет, чим налякали цивільне китайське населення.

Китайський панцирний потяг відійшов на слідуючу стацію в глибину Манджурії, щоби большевики не спровокували його до стрілянини. Два російські полки підійшли ближче до кордону біля стації Поґранічна.

НЕ БУДЕ ПАНЦИРНИКІВ.

ЛОНДОН (Анґлія), 1. серпня. — Переговори між Лондоном та Вашинґтоном приходять до того, що на майбутній конференції по морському обеззброєнню буде піднесене питання про цілковите знищення великих морських панцирників. Зробити це буде не важко, бо останніми роками майже всі держави припинили будову великих панцирників, як непотрібних і непрактичних для сучасних умов морської війни.

ВИРОК У СПРАВІ „ВЕСТРІСА".

ЛОНДОН (Анґлія), 1. серпня. — Анґлійський спеціяльний суд, що розбирав справу загибелі анґлійського пароплава „Вестріса", нарешті зробив свій присуд. На його думку причиною загибелі „Вестріса" було: 1) перегруження пароплава, 2) незадовольняючий загальний стан пароплава, 3) малий запас пливучости пароплава, 4) зла погода, сильний вітер і великі хвилі, 5) вода, що налилася в пробоїну пароплава, загатила вуглем помпи, котрі відливали з корабля воду.

Суд визнав винними двох вищих урядників компанії „Сандерсен енд Зонс", котра відправляла цей корабель з Ню Йорку, а також капітана його.

НОВИЙ РЕКОРД.

ПЛІМУТ (Анґлія), 1. серпня. — Сюди приплив з Ню Йорку німецький корабель „Бремен". Всю подорож з Америки до Европи він зробив за 4 доби, 14 годин і 30 хвилин. Цим він побив рекорд „Мавританії" на 7 годин 21 мінут. Пересічно „Бремен" плив зі швидкістю 27.91 милі на годину.

ЦЕПЕЛІН ВИЛЕТІВ ДО АМЕРИКИ.

„ЗАЯЦЬ" ЗАТРИМАВ ВІДЛЕТ ЙОГО НА КІЛЬКА МІНУТ.

ФРІДРІХСГАФЕН (Німеччина), 1. серпня. — Сьогодня ранком вилетів звідси повітроплав „Ґраф Цепелін". Відлет його був затриманий на кілька мінут пошукуванням „зайця", який скочив на повітроплав, коли він виходив з ганґару. Цепелін буде летіти через Ґібральтарський пролив, а потім через Азорські острови.

Крім 18 пасажирів цепелін везе біля пятьох тисяч фунтів ріжного грузу й почти, а між иншим 600 какарків та 2 малпи.

АРЕШТУВАЛИ 42 ЗАГОВІРНИКІВ.

БУКАРЕШТ (Румунія), 1. серпня. — Вже закінчено слідство в справі спроби державного перевороту, який хотіли доконати фашисти, щоби повалити уряд Маню та посадити на румунськім престолі Кароля. Під суд віддається 42 учасників заговору, в більшости старшин армії.

ВИБУХ АРСЕНАЛУ.

БІЛГОРОД (Югославія), 1. серпня. — Під впливом комуністичної аґітації почалися заворушення серед залізнодорожного робітництва у Сараєві. Робітники, виходячи на страйк, підпалили залізничі майстерні, а пізніше арсенал, який вибух. Держава числить, що вибух арсеналу завдав їй шкоди більше ніж на півтора міліона долярів.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section , of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES; Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ФАРМЕРИ Й ОРҐАНІЗАЦІЯ.

Президент Гувер іменував недавно тому фармерську раду для вироблення пляну заради на ріжні фармерські клопоти. В сій справі власне тепер відбувається в Бетон Руж, в стейті Луісіяні, конвенція Американського Інституту Рільничих Кооператив, і на сій конвенції звернувся до фармерів голова федеральної фармерської ради з незвичайно цікавою промовою.

У своїй промові голова фармерської ради признає мимоходом, що фармерам не ведеться добре. Фармери справді терплять, коли фармерство порівняти з другими промислами Америки. Воно не дістає від населення такої частини загального приходу, яку воно діставало давніше й яка йому слушно належиться.

Яка сьому причина? Се можна відкрити, порівнавши другі промисли Америки з її рільничим промислом (Леґ слушно називає рільництво промислом, бо в Америці його справді ведеться як промисл). Коли саме другі промисли зорґанізовані в великі підприємства, а сі підприємства злучені зі собою дорогою ріжних порозумінь, то фармери ще далі розбиті. В Америці є нині яких два міліони фармерів, а з них тільки яка третина належить до фармерських орґанізацій. Наслідки незорґанізованости такі, що коли фармері приходять зі своїми продуктами на ринок, вони мусять зводити тут конкуренційну боротьбу з другими фармерами за покупців. Через боротьбу їм приходиться обнижати ціни на свої продукти. Звичайна се річ у рільництві, що чим кращий урожай на якийсь плід, то гірше виходить фармер на врожаю, бо від урожаю збільшується конкуренція між продаючими фармерами й чим більший урожай, тим більше вони мусять знижати ціну своїх продуктів.

Одинокою зарадою на того рода відносини може бути орґанізація фармерів. Даючи сю зараду, голова фармерської ради певно добре розумів, які великі трудности прийдеться поборювати урядови в будованню фармерської орґанізації. Фармери живуть на своїх хуторах, сходяться разом рідко, збірною масою не виступають майже ніде. Життя й праця на самотині приучує людину обходитися без людського товариства. Се все є причиною, чому фармері й взагалі селянство орґанізується богато слабше, як другі суспільні верстви або професії. Слідно се навіть по тих селянах, що покинули працю на рілі та перейшли в місто, до нерільничих заводів. Богато треба праці вложити в зорґанізовання селянських синів. Але се колись мусить бути доконане. Біда, в яку загнала фармерів їх власна незорґанізованість, сама заставить їх зорґанізуватися.

РИМ І УКРАЇНЦІ.

Зріст впливів і значіння ватиканського Риму в світі — зовсім природно — не міг не проявитися і на українських національних областях — поза межами Радянської України: в Польщі, Румунії, Чехословаччині та Америці. Очевидно найсильніше і наймаркантніше відбився той вплив на наших територіях під Польщею. І то з двох причин: 1) **тому, що Польща, як католицька держава, є найвірнішою дочкою ватиканського Риму** і 2) тому, що тут находиться греко-католицький осередок, себто той центр, при якого допомозі Рим віддавна мріє про привернення Сходу до ватиканської столиці.

Польща, навіть в добі неволі, втішалася спеціяльними привілеями Риму. Тим більші привілеї осягнула вона після своєї політичної реставрації. Правда, в часі Понтифікату Венедикта XV і Пія X. у ватиканських колах позначувалися деякі сумніви, чи польський католицизм, підправлений пристрасним національним шовінізмом і перепоєний денаціоналізаційними тенденціями у відношенні до Українців (Холмщина і Полісся) і Білорусів, є здатний до уніфікаційної місії на Сході. За понтифікату двох передостанніх пап ватиканський Рим більше схилювався до того, щоби ту місію довірити греко-католикам Українцям. **Та всі сумніви щодо польської уніфікаційної місії уступили в Римі після вступлення на папський престол бувшого варшавського нунція, монсіньора А. Ратті, під іменем Пія XI.**

Вже в часі війни, саме тоді, коли вся сила казьонно православної Росії звалилася на українсько-католицьку Галичину, **коли найвищий керманич гр.-кат. церкви був царським вязнем, — польсько-католицькі чинники старалися дискредитувати український греко-католицизм,** закидуючи йому недостачу відпорности. Арґументом до того послужив перехід кількох москвофільських священиків на православя. Розуміється, при тому промовчувано факт, **що протектором й оборонцем москвофільства і православя була найбільш католицька польська партія — народова демократія.** Одночасно не допущено до Луцька пок. еп. Боцяна та пізніше не перепущено на Україну апостольського делеґата о. Дженокія. Зате хапчиво утверджувано польсько-католицькі впливи на Холмщині, Підляшу і Поліссі. Ще в часі світової війни польські леґіонери „перехрещували" православні (б. греко-католицькі) церкви на Холмщині на римо-католицькі костьоли. Після війни цю акцію подвоєно. **В парі із замиканням церков поспішно почато творити римо-католицькі епископства.** Не допустивши пок. еп. Боцяна до Луцька, створено там римо-католицьке епископство (для яких 8 проц. Поляків). Также епископство створено для Полісся, хоч там Поляків майже нема.

Польсько-католицькі здобутки на українських землях під Польщею закріплено в конкордаті з римською курією, в якому Польща не лише закріпила за собою поширену на схід сітку польсько-католицьких епископств, але застерегла собі виключний вплив на унійний рух на північно-українських землях і на Білоруси, одночасно не допускаючи до нього українсько- й білорусько-національних елементів.

Українське греко-католицтво, яке має вже свою традицію і свій апарат, признано непригожим до унійної акції, **непригожих з погляду польських національних інтересів.** Греко-католицтво, яке навіть втішалося деякими симпатіями, з традиційних і національних оглядів, не лише на Холмщині й Підляшу, де унія жила ще в памяти старшого покоління, але навіть на Волині (колиска історичного унійного руху), — так сказатиб — інтерновано в Галичині. Виконання „малої" унійної програми архіеп. Роппа повірено єзуітам, що мають свою окрему сторінку в історії українського народу, і принагідно на пробу допущено бельґійських редемптористів, отже чужинців. **Українців не допущено на українську територію в тій самій державі з волі Варшави і ватиканського Риму.**

Рим виявив своє повне недовіря українському греко-католицтву саме тому, що воно українське. Бо Рим тримає все зі сильними. До тогож гр.кат. в його розумінні є тільки Zwischending-ом, а Рим вимагає повної і беззастережної капітуляції. Тому створено новий ближчий Варшаві і Римові „Zwischending" — „католицтво східного обряду", віддаючи його під неподільний вплив і юрисдикцію новокреованих польсько-католицьких епископів (у Луцьку і Пинську). Холмщини вже не береться на увагу, бо там польська унія, себто теперішнє „католицтво східного обряду" **вже сповнило свою ролю, перевівши холмських Українців не лише в римо-католицький, але й польсько-національний табор.** Це справді нечуваний парадокс, що „єдині оборонці" унії на Холмщині нині не допускають там дійсної, а не політично-денаціоналізаційної, унії. Від українсько-католицьких впливів не лише відгороджено католицтво східного обряду", **але й римо-католицтво, застерігши собі в конкордаті недопущення додаткових молитов не-польської мови** (хіба за згодою всіх польсько-католицьких епископів, що — розуміється — не може мати ніякого реального значіння).

Підчас коли Рим зіндентифікувався всеціло з національно-польською церковною політикою на північно-українських землях, в Галичині приноровлено іншу тактику, тактику перевиховання в ультрамонтанському дусі.

Ультрамонтанізування Українців відбувається під чужими впливами: **на північно-українських землях — під виключно польськими, в Галичині посередно просякає чужий дух до греко-католицької церкви,** хоч його зміст є ще формально український, **на Буковині Рим вводить до греко-католицтва румунські впливи** (семигородських греко-католицьких Румунів) **в Канаді гр.-кат. церкву піддано під французький протекторат, а в Злучених Державах віє дух галицько-українського ультрамонтанізму. Половина нашого народу по цім боці рижської смуги є Римом віддана під безпосередні чужинні і денаціоналізуючі впливи, а друга половина під посередні.** Оба роди впливів є ще в стані ферментації, в стані перетворювання, в стані шукання доріг і самовияви. Під поверхнею церковного життя відбувається глибокий перелім, який не може остати без впливу на дальше формування нашої психіки і світогляду. Чи оба напрямки зіллються в один на українській національній основі, чи побідить чужинний напрям з усіми віроісповідно-денаціоналізаційними наслідками (анальоґічно до Холмщини), важко сказати. На всякий випадок, на основі зясованого вгорі треба ствердити, **що зростаючий в силу і значіння ватиканський Рим відноситься до нас неприхильно, а щонайменше з недовірям.**

(„Діло").

НА ТЕМИ ДНЯ

Одинокий порятунок, але не реальний.

Коли перечитувати теперішні ґазети, то кожному впаде в око велика нервова, або просто гістерична активність комуністів по віх державах. Всіма засобами вони стараються виявити свою активність, показати свою силу й стараються пірвати за собою робітничо-народні маси, які все більше відвертаються від них.

Пригадавши одну з доктрин комуністичної Москви, що рятування комуністичної Росії залежить від успіхів розвитку світової революції, для нас стане багато дечого ясного. Отож внутрішній стан комуністичної влади в бувшій Росії такий, що вона почуває себе на страшному вулькані народнього гніву, який все більше нагрівається та шипить, готуючись ось-ось вибухнути лявою революції. Між комуністами ще трохи лишилося старих партійних робітників, які добре знають настрої мас і добре можуть відчувати, як вони ставляться до державної влади. Вони вже давно чують, що в підпіллю, в глибині тих мас усе більше назріває вибух народнього гніву за обдурені надії, за невиправдані обіцяні большевиками ріжні користи від радянського державного устрою.

Тепер уже дійшло до того, що большевицька влада не може знайти собі порятунку в середині самої Росії. Терором і страшним обмеженням всіх прав народніх мас, економічного становища тих мас, економічного становища всієї Росії не можна піднести. Кістлява рука голоду й страшної нужди вже давно тисне широкі народні маси за горло. „Голод не тітка", — каже народня поговірка й прийде година, коли нарешті маси скажуть так, як вони вже нераз говорили: „хоч гірше, аби инше" й тоді вони вийдуть на вулицю, тоді вони знову піднімуться проти влади насильства й терору.

Міжнародня активність большевиків є свідченням їх слабости внутрі Росії. Й чим ця активність стає нервовійшою та гістерічнійшою, тим вона все більше й яскравійше підкреслює ту глибоку крізу комуністичної влади в Росії, з якої вони бачать вихід лише в світовій революції. І тут знова звичайна большевицька фата морґана, знову вони дурять самі себе; бо той, хто жиє поза межами комуністичного раю й може дивитися на світ божий своїми власними очима, а не через окуляри чекистської комуністичної преси, знає, як тепер далеко до комуністичної революції поза межами Росії. Комуністи вже давно можуть співати свою московську пісню: „Даґарелі агні, аблетелі цвети".

Місяць чи сонце. Пяний вертає вночі додому, задержався під камяницею, виняв коробочку сірників і світить один за одним. Бачить це полісмен і питається:

— Що це ви так раз за разом світите сірники?

— Я хочу пізнати, чи то на небі тепер місяць чи сонце.

В. Кедровський.

1919 РІК

(34)

З цієї розмови мені стало ясним, що в часи найтяжчої боротьби нашої армії з большевиками, коли треба було напружувати й концентрувати всі наші національні військові й політичні сили, знайшлася ґрупа, що рішила „повалити С. Петлюру, щоби взяти владу в свої руки". Так тоді ставилося це питання. А тепер як зайці тікають з переляку за кордон і вже почали між собою ділитися та сваритися.

Один з тієї ґрупи „вічних опозиціонерів", Микита Шаповал, у Станиславові рішив також доконати перевороту, щоби розігнати „контр-революційний" галицький уряд. Длятого він з Евшаном забрався в касарні галицької армії, де ловів аґітацію проти галицького уряду, а особливо проти Е. Петрушевича, доказуючи, що війську нема чого йти під Львів проти Поляків, поки не знищена „контр-революція" у себе дома. Отож він кликав військо до бунту проти своєї влади, замісць того, щоби боронити свою батьківщину від лютого завойовника. За це М. Шаповал був арештований, але скоро звільнений з вязниці. Кажуть, що арешт налякав його так, що боялися, що його серце зі страху не витримає й він сконає на удар. Спочатку галицький уряд думав поставити його перед військовий суд, але цього не зробив, а лише вислав за кордон в Угорщину, побачивши жалюгідний вигляд „страшного придніпрянського революціонера". Такими саме методами розкладу української армії та підюджуванням її проти уряду УНР ці „революціонери" хотіли добратися до влади, щоби потім розпочати свої переговори з большевиками. Камянецький замах на переворот, а також аґітація Шаповала-Евшана в Станиславові, це був один спільний плян захоплення влади в свої руки тією ґрупою, що вважала потрібним припинити національно-державну боротьбу українського народу на всіх його землях, щоби в союзі з московськими комуністами, а то й польськими, „робити европейську революцію". Якимиб арґументами вони цього не прикривали, для нас вже тоді було ясно, що їхня праця вела лише до цього.

Поруч з тим було багато ріжних „втікачів", „політичних емігрантів", „незадоволених", „опозиціонерів" і т. д., котрі обернули Станиславів у місто, до якого німито збіглися втікачі ріжних „мастей" від землетрусу. Поруч з партійцями, професійними політиками, військовими, то що, стрічалося багато людей, котрих морального й політичного обличчя не можна було зясувати. По місті вешталися якісь „отамани", „полковники", часто в таких чудернацьких, водевільних „історичних" костюмах, що дивуєшся багатій фантазії власників цих костюмів. Більшість з них пиячила та швиряла тисячами гривень по ріжних коршмах, ресторанах та каварнях. Де вони набрали все це й чому вони були тут, трудно було сказати, але всі вони мали „спеціяльні", „особливі", „таємні" та „високі" доручення.

Я собі уявляв, з яким невдоволенням і обуренням дивилися Галичане на цих „представників" Великої України. Що в їх душі творилося, коли вони бачили „своїх братів" ізза Збруча пяними, веселими, безжурними гультаями? Як могли Галичане розібратися в тому, що це погань, гидота, намул, який бурхливі хвилі боротьби піднесли з дна українського моря й жбурнули їх у захист на галицький беріг українського моря? Часом ставало самому соромно дивитися в очі Галичанам, коли бачиш, як такий твій „брат Придніпрянець" розпережеться в пяній гулянці, лайці, чванці й траченню без міри грошей. Здавалося, краще крізь землю провалитися, ніж тут сидіти... Хотілося скорше дібратися до армії. Я знав, що там такого нема. Це, що тут бачив, це є кожен раз в запіллях ріжних армій, хоч, можливо, не завжди в таких карикатурно-огидних формах.

• •

Я спішив їхати, але відїзд мій все відтягався, бо я не міг ніяк умовити члена директорії Швеця, щоби він їхав зі мною до уряду. Він всіми засобами відтягав свій відїзд з дня на день. А я не міг сам їхати, бо не лише мав катеґоричний наказ від С. Петлюри приїхати з ним, але й сам вважав конче потрібним забрати його звідси, бо по місті кружляли чутки, що властива Директорія знаходиться у Станиславові, де є три директори: Швець, Андрієвський і Петрушевич. Говорили, що ніби тут формується ними нове правительство УНР і т. д. Я не міг розібратися в тому, чи була тут частина правди, але вважав, що правительство мусить бути там, де є армія, таксамо й Директорія повинна була там бути, а не сидіти у Станиславові.

Я почав ще більше настоювати на тому, щоби Швець поїхав зі мною до Рівного, коли переконався, що чутки про дві Директорії мають якусь підставу.

На третій день мого перебування в Станиславові до мене в помешкання зайшов Б. Лінкевич, що увесь час був зі мною від того дня, як ми виїхали з Київа. Він мені розповів свою зустріч зі Швецем так:

(Дальше буде).

— Слухай, Мошку, чи ти вже коли застрілив заяця?

— Застрілити не застрілив, але на смерть перелякав.

В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ.

(Голос з краю).

Попала мені в руки ґазетка „Січ" з 1. VI. ц. р., орґан гетьманських Січей в Америці. В ній находиться стаття п. з. „Вічний революціонер", що висміває не тільки одну з найкращих пісень Ів. Франка, але що більше, дійсно в грубий спосіб понижує бувших командантів Української Армії, яких називає „постійними отаманчуками", а стрільців Армії „невинними жертвами", і то тільки тому, що вони „повалили гетьманську владу". Навіть наші національні вороги не осмілювалися доси писати про Українську Галицьку Армію й поодиноких її членів таким тоном, якого вживають редактори „Січи"!

Хоч тут в старому краю знаємо, що ґазетка „Січ" не має великого числа читачів помимо гучної назви: „орґану гетьманських Січей в Америці", всеж її напад на людей, які користуються довірям і пошаною серед українського народу, не можна збути мовчанкою, не можна не запротестувати перед українською еміґрацією в Америці та Канаді на цю огиду, якої допустилася „Січ".

Оружна визвольна боротьба за самостійність України, яка покищо покінчилась нашою невдачею, залишила для майбутніх поколінь одно високо цінне й світле в нашій історії, — це **славу Української Армії.** Її не міг жаден ворог зменшити ані знищити, бо слава була добута кровю, на полі бою, серед тяжких военних обставин та в боротьбі проти чисельно переважаючих ворогів. Члени Української Армії вкрили своїм трупом цілий простір України від Тиси аж по Кавказ. І хоч Українська Армія перестала істнувати, дух її живе в цілому українському народі, а декілька тисяч оставших при життю її членів намагається продовжувати нею розпочате велике діло. Цю Армію назвав навіть гетьманський ідеольоґ Липинський „цвітом української нації", а комуніст Винниченко мусів обєктивно признати, що „таке військо зустрічається в історії тільки раз на тисячу літ".

Інакшу оцінку цій Армії і її командантам дає „Січ". Але чому? Тому, що ця Армія билася за самостійність України а не за гетьмана й „гетьманську владу"! Ця сама „Січ", що так намагається боронити традиції, що в своїй обороні не гетьманської ідеї, але гетьмана Скоропадського дійшла так далеко, що першими рядками цеї ґазетки є завсіди слова: „Милими ти ся Боже наш...", ця сама „Січ", що нібито завзято пропаґує велич майбутньої України, **обезчещує цілу Українську Армію,** а зокрема Українських Січових Стрільців та оплюгавлює традицію боротьби проти ворогів України. Вона є тої думки, що самостійність України буде добута приятельськими розмовами ворожої шляхти з українською, що у ворожих шляхтичів „сокрушиться серце" і вони погодяться з тим, щоб Україна була самостійною.

Поодиноких командантів Армії „Січ" називає самостійними отаманчуками, що своїм іменем роздають **хрестики невинним жертвам".** Хтож вони є на ділі? Ґенерал Павленко — бувший начальний вожд Армії і командант „Зимового походу" проти Денікіна. Серед найтяжчих обставин вів завзяту боротьбу проти ворогів. В тому часі, коли наші „високі дипльомати" бігали й кричали, що вже все пропало, він завсіди находив вихід з положення. Колиж „влади" втікали за кордон, він зорґанізував військові частини і пішов в „Зимовий похід", де доводилось зносити найбільші небезпеки. Доси не було ні одного закиду, щоб він не був хоробрим, щоб він не був чесним, як це личить ґенералові й командантові Армії.

Ґенерал Курманович, це бувший шеф ґенерального штабу Української Армії, на якого плечах лежав увесь тягар Армії, її орґанізаційна, операційна і боездатна сила*). Людина з високою військовою освітою й великим військовим хистом, що була в цілій Армії мов діямант серед чорного вугля, дочекалась того, що її „головний отаман Січей" назвав „самостійним отаманчуком".

Ґенерал Кравс, галицький ні-

*) Диви спомини Шухевича, видавництво „Червона Калина", Львів 1929.

(Докінчення на стороні 3-ій).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНІ БЕЗБАТЧЕНКИ.

„Наші" большевики завжди підносять ґалас, коли вчують поклик, щоб українська еміграція прийшла на допомогу на ріжні потреби Рідному Краєві. Щоби стримати й здеморалізувати ту допомогу, вони увесь час стараються доказати, що всі інституції та організації, які створив український нарід на рідних землях для боротьби з окупантами, або для збереження свого національного життя, нічого не варті, непотрібні і т. д. Не забувають вони навіть притім кричати й впевняти людей, що потрібна контроля, а національности не хочуть і т. д.

Я нераз думав собі, на що ці большевики ведуть таку розкладову, Каїнову роботу відносно українського поневоленого народу. Аж тепер бачу, що це тому, бо вони бояться, щоби коли наш робітник буде пособляти визволенню Рідного Краю, тоді він не буде давати своєї крівавиці на допомогу інтернаціональній большевицькій пропаґанді. Не буде він тоді давати своїх центів, а большевики домагаються долярів на видання ріжних комуністичних газет, як нюйорська „Дейлі Воркер" і т. п. Бачите, цим „українським товаришам" ходить не про рідний трудящий нарід, котрий тепер гнете Польща (про Москву вони думають, що вона створила рай на Україні), але ходить про „нещасливого" американського робітника, чи про інвалідів, чи про Мурінів, чи про кого іншого. Тому вони тягнуть свою комуністичну пісеньку за „інтернаціональним пролетаріятом", або правдивіще за Жидами, які ведуть скрізь перед в комуністичному рухові.

Сліпі й незрячі, вони не розуміють того, що Жиди в кожній державі є як у себе дома, бо вони не мають своєї держави і не хочуть її мати. Вічні безбатченки, або многобатченки, вони ведуть на своєму поводі наших сліпих, зарозумілих комуністичних посіпак, а ті хочуть „українським" комуністичним батогом гнати наші незрячі робітничі маси за інтернаціональною чередою комуністів.

Хай гине під Польщею Рідна Школа, хай загибають українські інваліди, що боролися проти польського насильства, хай гинуть політичні вязні, хай український нарід покірливо гне свою спину перед польським канчуком, щоби лише „наші" комуністи виконали приказ своїх інтернаціональних товаришів і зібрали гроші на комуністичну пропаґанду, на комуністичну газету, на інтернаціональних „тробел мейкерів", що стараються розбити робітничий клясовий рух та скерувати його в користь своєї партії. Ціною зради українських національних інтересів ціною провокації й розбиття українського визвольного руху „українські" комуністичні підкомісарчуки хочуть здобути собі похвалу й признання та підвищення на комісарських посадах від своїх інтернаціональних безбатченків-покровителів.

Ось до чого стремлять „українські" комуністи, ведучи свою роботу серед українського несвідомого робітника. Вони тепер гукають у своїх газетах, щоб український робітник складав пожертви на газету, яка потрібна лише комісарам над українським робітником та ріжним безбатченкам. І не центів вони вимагають, але денного заробітку. А якийби вони підняли ґалас, колиб українські робітники склали такі датки на Рідну Школу, чи на інвалідів, чи на політичних вязнів, або на революційну боротьбу з Поляками.

„Українські" комуністи орґанізують ніби „українські" робітничі доми, й на них тягнуть гроші з українського робітника, а фактично ті доми є інтернаціональними. Комісари над Українцями не можуть будувати свого комуністичного дому там, де є польський, чи який инший комуністичний дім, а мусять ходити до нього й підтримувати той „свій" комуністичний дім. Таксамо „український" комуністичний дім має завжди бути для польських, московських, а звичайно для їх босів, жидівських комуністів, „своїм" домом. Вони лише все прикривають „українським" іменем, щоби спіймати на інтернаціональний гачок українського робітника. Але й незрячий, буває, таки прочумає й скаже: годі вже дурити!

Чому ми, українські робітники, повинні давати свою крівавицю на жидівських, польських, московських, нігерських, китайських та инших комуністів? Колиж нарешті ті комуністи будуть давати на „українські" комуністичні газети, народні доми, організації, революційну боротьбу і т. п.? Чому українські робітники завжди мусять бути погноєм для инших і чому для них мусить бути святою й обовязковою ідея, яку породив Жид Маркс, а в життя хотів перевести Татаро-Москаль Ленін? Чому наш Т. Шевченко, Франко та инші великі уми повинні бути на услугах чужинців і припаруватися так, як того бажає жидівсько-московська комуністична доктрина? Тому, що льокайсько-рабський дух живе в душах „наших" підкомісарчуків. Все, що панське, то добре, а що „хлопське", то зле. Ось так вони думають у глибині своєї душі. Але український свідомий робітник думає не так.

Юнійний робітник.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українка покінчила колеґію.

Між ученицями, що цього року покінчили курси в Гонтер Каледж у Ню Йорку, є Українка, панна Ґльорія Пеліх, дочка Михайла Пеліха, відомого українського громадянина з

Плейнфілд, Ню Джерзі. Панна Пеліх брала курси в біольоґії. Вона була в шкільному клюбі один рік предсідателькою. Через цілий час вона була менаджером адвертайзмовання. Думає тепер посвятитися вчителюванню. Можливо теж, що случиться нагода для продовжування наукових студій на полі бактеріольоґії.

ПОДЯКА ЗА УЧАСТЬ В ПОХОРОНІ.

Філаделфія, Па.

Я, братанок покійного члена УНС, Василя Шегди, складаю свою сердечну подяку всім товариствам та особам, що взяли участь у похороні мого стрия 16. липня б. р.

Небіщик Василь Шегда походив з Галичини з села Теплиці, присілок Шегди. В Америку приїхав 20 років тому і довший час був членом УНС.

Хай буде йому земля пером!

В. Шегда, Гартфорд, Конн.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ВИНЛЕНД, Н. ДЖ.

Жертва на Рідний Край.

Громадянин Филип Холявський переслав через Обеднання до Рідного Краю 10 долярів. Гроші він розпреділив так: 5 долярів на українських інвалідів, 2 доляри на Рідну Школу й три доляри на висилку українських скавтів до Анґлії.

—o—

ВЕБСТЕР, МАСС.

Жертва на скавтів.

Громадянин Антін Лемешка переслав 2 доляри через Обеднання на висилку скавтів до Анґлії.

—o—

НЮ ЙОРК Н. Й.

На будову читальні Просвіти.

На поклик односельчан зі Стрілиськ Старих у Ню Йорку зорганізувався комітет для збору пожертв на будову дому Читальні Просвіти в цьому селі. Односельчане звернулися до своїх земляків в Америці за допомогою тоді, коли вони вже закупили площу під будову дому за 250 долярів, в самім середині села.

На своїх зборах 9. червня 1929 р. комітет ухвалив вислати через Обеднання ті гроші, які він зібрав у кількости 155 долярів і 50 центів.

Пожертви зложили, як слідує: А. Гладкий зібрав по підписному листу — 50 долярів, крім того на його руки зложили: Щелюківський 5 дол., і М. Кибало 1 дол. Слідуючі особи зложили: І. Гузар з жено 30 дол.; Г. Оышст, О. Гладкий, А. Прокопів, Н. Гладкий по 10 долярів; С. Турчин 5 дол. Т. Мелих зібрав по підписному листу від ріжних осіб. Йому зложили: М. Боднар 2 дол.; В. Савіцький, М. Гула, М. Олексів, В. Лазута, І. Марусевич, К. Добрянський, М. Никифорчин, П. Рокицький, В. Фурик, М. Воробець, В. Цільник, М. Притула, І. Васильків, І. Пастух та Н. Н. по 1 дол.; А. Австок, О. Баляс, А. Калина, І. Зборовський, Т. Мелецук, Й. Мулярчук, А. Патроцький та І. Терлецький по 50 центів і др.

За Комітет односельчан Стрілиськ Старих в Нк. Йорку, Н. Й.:

Н. Гладкий, голова; **Ілія Гузар**, секретар.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний, складаю щиру подяку УНС за уділення мені допомоги з фонду запомогового у висоті 50 долярів.

Михайло Маційовський, член 78-го відділу, Майнерсвіл, Па.

— Жінка так як гарний образ, який треба вбрати в рамці, так її в гарний одяг.

— Ну так, але образ не треба вбирати раз-у-раз у нові рямці.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 24. липня відбувся похорон члена тов. ім. Тараса Шевченка, 42 відділу У. Н. Союза, в Пасейку, Н. Дж., Данила Громика. Покійний лежав у шпиталю один тиждень, де по тяжких муках помер, лишаючи сиротами двох дітей та жінку.

Небіщик походив з села Плавуча Велика, бережанського повіту в Галичині. До Америки приїхав у 1914 році. В похороні взяло участь численне українське громадянство на чолі з Товариством імени Тараса Шевченка.

По промові над гробом небіщика, яку виголосив п. Василь Микитин, орхестра відограла останний жалібний марш небіщикові.

Василь Микитин.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

(Докінчення зі ст 2-гої).

В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ.

мецький кольоніст, добровільно вступив до Української Армії і вславився в боях під Перемишлем і Київом; своїм знанням і хоробрістю здобув собі пошану серед цілого українського загалу. На думку „Січі" це також „самостійний отаманчук".

Дальше ґенерал Тарнавський, якого розпад Австрії застав на польській території, зумів втікти до Відня, а звідтам через большевицьку тоді Мадярщину дістатися до Армії, де початково командував корпусом, а опісля Армією. З нею провів він усі бої й опинився з її рештками в польськім таборі в Тухолі.

Як ґенерал Курманович, так ґенерал Кравс і ґенерал Тарнавський прийшли до Української Армії тоді, **коли гетьмана Скоропадського вже не було на Україні.** Як можна цим ґенералам закидувати те, що вони „валили гетьманську владу"?

Врешті членом Капітули Пропамятної Воєнної Відзнаки є полковник Коновалець, бувший командант Корпусу Січових Стрільців, а по словам „Січи" — „вічний революціонер". Він відіграв немалу ролю в українській визвольній боротьбі, щоб його діяльність можна схарактеризувати декількома словами. Полковник Коновалець вступив до Українських Січових Стрільців ще в 1914. році, отже тоді, коли ген. Скоропадський був фліґель адютантом російського царя й ані не думав про українське військо й Україну. Цих Українських Стрільців, що відновили стару традицію українського війська називає гетьманська „Січ", „нещасними", хоч кількох днів пізніше в „Меморіял Дей" молиться за поляглих Українських Січових Стрільців. Ось яке лицемірство гетьманців на чолі з „головним отаманом гетьманських Січей в Америці"!

В 1915 р. попадає полк. Коновалець в російський полон, звідки втікає, щоб стати на службу молодій українській державі, та береться за орґанізацію Корпусу Січових Стрільців, який весь час був найкращою частиною Української Армії.

Та в початках творення української держави має місце гетьманський переворот. Центральну Раду, що була правним урядом України, повалено, при німецькій помочі, московсько-білоґвардейськими штиками; отже при помочі ворожих Україні сил прийшов до влади гетьман Скоропадський. Так цінив і поважав ґенерал Скоропадський право і закон України.

З приходом до влади Скоропадського почалось на Україні „панування" Москалів, яке українському селянинові та робітникові уділялося „панськими нагаями" в імені „гетьманської влади". Корпус Січових Стрільців був вже в перших днях гетьманської влади розвязаний.

Послухаймо голосу чужинця, німецького публіциста Гардена, який був приділений як пресовий заступник при німецькій команді на Україні. „Центральна Рада, — пише він в одному зі своїх звітів до німецького уряду, — спирається тільки на меншість населення України, бо більшість цього населення є національно несвідома. Однак треба обєктивно ствердити, що свідомість державна Українців росте з кожним днем, а становище Центральної Ради могутніє з кождою годиною. Напевне за короткий час Центральна Рада буде опиратися на всі верстви українського народу і буде справжньою владою України".

І якраз саме в тому часі, коли державна свідомість серед українських мас більшала, коли наладнювався весь державний апарат України, **Павло Скоропадський повалив Центральну Раду при помочі ворожої сили** тому, що йому не хотілося працювати для добра України при Центральній Раді. Та на цьому не кінець. Скоропадський **проголосив своїм маніфестом федерацію України з Росією**, отже **сам знищив самостійність української держави**. Розуміється, що український нарід, який проляв ріки крови в боротьбі за свою державу, не захотів вертати назад в московське ярмо, а тому зробив повстання, повалив гетьмана й уневажнив його маніфест про федерацію. Самогож **Скоропадського порішено поставити під державний суд за державну зраду**, від якого він спасся втечею з Німцями, перебравшись в уніформу німецького ґенерала.

Яке велике розуміння боротьби за самостійність України було в бувшого гетьмана Скоропадського, хай послужить наведена тут його розмова з делеґацією Української Національної Ради в Галичині, яка приїхала була просити помочі проти Поляків. „Гетьман вислухавши нас відповів: ...„ви хочете різати панів?..."*)

Такий національний „патріотизм" і „високий державний розум" був у гетьмана України!

Після приходу до влади Директорії полк. Коновалець остав і на дальше командантом Корпусу Січових Стрільців та вів боротьбу проти Москалів аж до катастрофи з кінцем 1919. р. По короткому побуті на еміґрації він вже зумів зорієнтуватися, що тільки оружною боротьбою можна здобути самостійність, а не жебранням у ворогів і в чужих. Вертає до Галичини і бере участь у підпільній боротьбі, що має продовжувати розпочате Українською Армією діло. Він виставляє себе на повну небезпеку і стоїть в краю при праці так довго, поки товариші його й підвладні не змушують виїхати за кордон, щоб охоронити його перед польською тюрмою, та розстрілом.

Більш як перед двацяти роками написав був, тоді ще молодий учений, проф. Томашівський, що український письменник Пантелеймон Куліш „був національним руїником". В кільканайцять літ пізнійше цей самий Томашівський написав був в журналі „Літопись", що „...творчість Куліша чекає на свого дослідника..." В 1929. р. цей самий Томашівський (гетьманець) мав у Варшаві виклад, яким обезчестив цілу українську націю. Так само як перед двайцяти роками учений і гетьманець проф. Томашівський назвав Куліша, одного з найкращих українських письменників, „національним руїником" так „головний отаман гетьманських Січей в Америці" назвав полковника Коновальця „державним руїнником".

Так говорить чоловік, який, як видно з його писанням, в часі нашої оружної боротьби за самостійність України не був не тільки там, де ллялася стрілецька кров, але навіть в глибокому запіллю, в тому часі, коли твердження: „якщо ми булиб слухали порад Коновальця", то я вас запевняю, що большевики не булиб у силі здобути України", проголошують бувші міністри як „гетьманської влади" так і Директорії.

У десяту річницю проголошення самостійности України видано „Пропамятну Воєнну Відзнаку", щоб зберігти традицію Українського боєвого духа серед українських мас.

Що такий крок ґенералів був вповні оправданий українськими масами, свідчить факт, що Пропамятну Воєнну Відзнаку приймали всі бувші члени Армії без ріжниці їхніх політичних переконань. Чому? Бо Українська Армія це було державне військо, яке боролось за самостійність України, за державу, а не за якусь владу, чи за особу. Вистарчить навести, що в часі декорування Пропамятною Воєнною Відзнакою один майор ґенерального штабу Української Армії, з великим зворушенням принявши медалю, поцілував ґенерала Павленка в руку. Так тут у старому краю зберігають славу Української Армії і плекають боєвий дух. Чи самостійність України здобудеться оплюгавлюванням Української Армії та її командантів і тих борців, що пролили свою кров на вулицях Львова дня 1. листопада 1928. р.? Подивімся, як чужі народи шанують своїх людей. В 1924. році відбувалося велике свято на німецькому університеті в Кеніґсберґу з нагоди 200-літних роковин найбільшого німецького фільософа Канта. З цілого світа наспіли привитальні телеґрами: від цісарів, королів, князів, президентів, урядів, академій, університетів та десяток тисяч учених. На свято прибули сотні учених та делеґатів всіх народів. В часі самого свята ректор університету виняв з тих многих тисяч привітань одну телеґраму. Всі учасники з запертим віддихом чекали на оголошення, від кого саме привіт буде відчитаний. Від цісаря Вільгельма? Від наслідника німецького престолу? Від президента котроїнебудь держави? Від кураторії Ноблевої премії? Цю хвилю напруження перервав голос ректора заявою, що він вважає за необхідне на святі відчитати привітальну телеґраму ґенерала Гінденбурґа. (Гінденбурґ тоді ще не був ще президентом Німеччини). Чомуж зіґноровано телеґраму цісаря Вільгельма? Хібаж він заключав якісь угоди чи федерації з ворогом німецького народу? Ні! Річ в тому, що після закінчення світової війни Антанта заявила, що вона потягне перед суд цілий ряд Німців, як виновників світової війни. Між іменами тих виновників було імя цісаря Вільгельма та ґенерала Гінденбурґа. І цісар Вільгельм, довідавшися про це, поспішився прохати помочі в англійського короля. Натомісць ґенерал Гінденбурґ заявив, що він стане перед суд і докаже, хто є справжнім виновником світової війни. Дрібниця, правда? Однак такі „дрібниці" інакше міряє німецька національна й державна гордість. Вона не дозволяє володареві чи голові держави коритися перед ворогом. Він мусить високо держати прапор, а якщо хилить хочби на момент, сейчас стрічає його гнів цілої нації.

У нас натомісць возвеличується людей, які **проголошували федерацію з Московщиною, які для самостійности України нічим не прислужилися**, а оплюгавлюють тих, що серед найтяжчих обставин чули свій великий обовязок супроти народу, для нього працювали і працюють та за свою працю не вимагають гетьманських престолів чи якихнебудь инших благ.

Володимир Винницький,
сотник У. Г. А.

*) Д-р Осип Назарук: Рік на Великій Україні.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

ПРОТОКОЛ

XVII. Головної Конвенції Українського Народного Союза, що відбулася на днях від 13. до 18. мая 1929. включно, в місті Нюарк, Н. Дж.

(29)

Делеґатови відділу 100, Андрієви Цебакови, мушу відповісти, що його прилюдне признанне моєї праці є мені дуже миле і тим більше, що воно походить від довголітного співробітника, за якого співпрацю нема в мене також інших слів як подяка і признанне.

Щодо подавання віку спадкоємців при робленню запису чи то в аплікаціях, чи в змінах записів, то на мою думку не зашкодилоби, але й не богато моглоби помогти. Апліканти дуже часто помиляються щодо власного віку. Особливо женщини. Длятого подаванне віку спадкоємців моглоби навести ще більші комплікації. Практика показує, що без того можна обійтися, а задачею голов. канцелярії є обминати все таке, без чого обійтися можна. Ми стараємося наше співділоводство упрощувати, щоби як найменче труду було для відділових діловодчиків.

Впрочім того не вимагає статут, ані асекураційний закон державний. Поданнє віку спадкоємця безперечно помоглоби ствердженню його тотожности, як се твердить д. Цебак на підставі одного случаю, який був одиноким за час всего мого урядовання і така потреба є перший раз піднесена.

На мою думку щодо спадкоємців, то варто піднести факт, що взагалі та справа є надто легковажена, так відділовими урядниками, як передовсім самими членами. Зробленого при вступі запису опісля не змінять мимо потреби, а по смерти оставляють орґанізації клопіт з виплатою, так, що часом муситься віддавати судови до вирішення. Самотні і без рідні члени легковажать запис на кошти похоронні. Відділові урядники не привязують до того жадної ваги. А по смерти заводять торги з гол. канцелярією щодо оплати похоронів. Інші, хоч мають власну рідню по крови, записують на осіб, які по смерти показуються зовсім чужими і тим роблять орґанізації трудність у запомозі їх власної родини.

Точне поданнє спадкоємців є дуже важною справою, та хоч без віку, хайби було в кождого члена так зроблене, щоби на случай смерти не могло бути жадних сумнівів, кому запомога належиться. Я тому роблю на це спеціяльний натяк, бо найліпшою маркою нашої орґанізації є факт скорого виплачування посмертних запомог. А такі можна тільки тоді робити, коли члени мають ясно і леґально означених спадкоємців. Кождий член, котрий не є певний, як його запис є зроблений, повинен сейчас зголоситися до свого відділового секретаря і зробити новий запис, який уважає за відповідний і згідний з статутами орґанізації. Тільки такий запис, що зладжений на відповіднім орґанізаційнім друку і в присутности відділового уряду, згідний з статутами орґанізації, уважається за леґальний.

Делеґатови від. 252, Павлови Хоминови за слова признання щиро дякую.

Делеґат від. 179, Іван Онуфрій, заявляє, що батько дитини, записаної в табельці 2-гій, по трох роках плачення вкладок хотівби користати з привілеїв тої табельки безплатного продовження обезпечення, з тим, щоби по трох роках знов зачати платити, а делеґат питається, чи це можливо.

Для інформації подаю, що привілеї табельки 2-гої діточого обезпечення є троякі, а то: зворот части вкладок готівкою, або грамота на суму оплаченого обезпечення після табельки, або безплатне обезпечення на повну суму, а тільки на час, означений іншою табелькою. Прошу ласкаво звернути увагу на слова або, або, себто одно або друге або третє. Коли не одно, то друге, а як і не друге, то трете, але не всі три разом. Треба рішитися на одно з трох і то в хвили запестання реґулярного плачення вкладок.

Делеґат відділу 104, Гарасим Мисак, жалується, що я відкинув запис посмертного, яким член призначив суму $100 на відділ. Це мушу пояснити тим, що такого запису не признає статут У. Н. Союза і державні асекураційні закони. Можна записати на відділ, але суму $500, тай лишень в такім случаю, коли член не має жадної родини по крови, ні тут, ні в старім краю, в тім однак зрозумінню, що ціла та сума мусить бути ужита на покриття коштів похорону і евентуально на памятник.

Делеґат від. 29, Микола Салюк, питається, за що виказані в моїм звіті відділи були розвязані. Я не привіз з собою всіх рекордів, а на память не знаю причин розвязання тих відділів. Однак, догадуючися, що делеґат може хоче довідатися, чи котрий з тих відділів був розвязаний за кару або щось подібного, отсим заявляю, що ані одного такого случаю не було. Виказані як розвязані відділи були розвязані на власні домагання, а їх члени перейшли з переступними листами до інших відділів.

Делеґат відділу 56, Василь Рибаковський, твердить, що я відносився ворожо, писав острі листи. Якби мені делеґат міг доказати бодай оден такий лист, то я мігби знати, що на це сказати, але що делеґат жадного доказу не дає, то я хіба скажу, що я про те нічого не знаю.

Коли зважити, що вся наша співпраця і лучність орґанізаційна та взагалі зносини між гол. канцелярію і відділовим урядом полягає виключно на кореспонденції, в якій нераз треба вимагати, а то й приказувати після статутів, то й легко може зайти непорозуміння, чи недорозуміння, а то й прикрість. Та про це, що я нераз дістану, то й згадувати не хочу. Впевняю однак, що я ніколи не руковидився злобою, а як часом мушу покликатися на свої права і статути, то годі це мені за вину брати. Та якби не було, коли делеґат чується ображеним, то без огляду, чи це походило від мене особисто, чи може мені так хтось поміг, бо яж і офіціяльних помічників маю, так я перепрашаю.

Делеґатови відділу 332, Миколі Попадюкови, котрий питається, як це могло бути, що коли кандидат вніс аплікацію до відділу 349 і не був принятий, а коли вніс опісля другу аплікацію до відділу 344, то зістав принятий — відповідаю:

Таке може зайти з тої простої причини, що першої аплікації гол. лікар не одобрив, а другу, присланy може в кілька місяців пізнійше, гол. лікар одобрив. Якби я мав ті аплікації під руками, то я сказавби точно, як то було. Однак прошу не дивуватися, що таке могло статися, бо коли я мушу відкидати аплікацію з лікарським свідоцтвом, не зовсім злим, так я сам раджу по упливі кількох місяців пробувати ще раз. Я волю членів приймати як відкидати.

Делеґат відділу 217, Андрій Іванів, жалується на мене і каже, що післав мені грамоту, а я грамоти не отримав та ще йому написав, щоби зі свічкою шукав, чи щось подібного. Також питається, по що вимагається, щоби ріжні справи слати в ріжних ковертах. Якби цей делеґат показав того листа, то я може пригадавби собі, до чого я там свічку згадував, тай ми всі зналиби, яке було питанне, а яка відповідь і моглиби розсудити, чи тої свічки там треба було, або ні. Так на здогад годі щонебудь про це сказати. Щодо грамоти, яка була вислана, а я казав, що неотримав, то і це могло бути. Могла затратитися.

Щодо коверт, то всі знають, що ми маємо ріжні департаменти і не одну особу до роботи і для того ліпше є помагати гол. канцелярії вдержати систему. Та я би вже нічого не казав за коверти, однак ми часто отримуємо на однім куснику паперу кільканайцять ріжних справ. Ріжним людям і в ріжних департаментах до полагодженя, тай з такою карткою требаноситися, при чім вона затратитися. може. Длятого гол. канцелярія мусить настоювати, щоби надсилати ріжні справи осібно і по можности на урядових формулярах, а коли на приватних листах, то бодай такого формату, тай в осібних ковертах так, що коли посилка наспіє, щоби надісланий матеріял мож розібрати між себе і якнайскорше полагодити.

Делеґатови івдділу 23, Василеви Калині, котрий в імени відділу домагається пояснення, чому я наймаю до офісової роботи латинників, чи Поляків, я здержався з відповіддю аж на конець, позаяк бачу, що делеґат Калина, не чекаючи відповіди, вийшов з галі. Хоч його і тепер на гали нема, так я мушу свої відповіди закінчити і в тій справі мушу сказати, що слідує:

Тасама сплетня курсувала вже і на минувшій конвенції і мене дуже дивує, що вона курсує ще й досі. Дивує мене, що на протязі тільки літ члени відділу 23-го інтересувалися тою сплетнею й аж поручили її своєму делеґатови, а не заглянули до статута, в якім виразно говориться, що це не я сам приймаю помічників і не сам за це відвічаю. Можу однак ствердити, що хоч статут не робить такого застереження, щоби латинників до офісової роботи не приймати, тай фактом є, що в орґанізації є не лиш латинники, але й Поляки і навіть тут на конвенції є Поляки делеґатами, так о скільки мені відомо, за 35 літ істнования У. Н. Союза робітники чи помічники канцелярійні, платні з головної каси У. Н. Союза, завше були Українці.

Фактом однак є, що дуже часто мені постійна поміч офісова не вистарчала. Причин таких обставин я не хочу тут порушувати. В таких случаях я був приневолений єще окремо наймати собі, за свої власні гроші, поміч доривочну. Звичайно шкільних учеників на кілька годин денно. Це могло не подобатися тільки тому, хто хотів мені браком помочи дошкулити. Побачивши, що я даю собі раді, не маючи іншого закиду, кинув наклеп, що буцімто я латинників до офісової роботи приймаю, затаюючи найважнійший факт, що тую доривочну поміч я з власної кишені оплачую. Це є просто особиста інтриґа проти мене і мені дуже дивно, що д. Калина, не провіривши в чім річ, а бодай не зорієнтувавшися вже хотяй тут на конвенційній гали, з такою справою виступає. Я не вірю, щоби він мав таке порученне від членів. Бо що кого може обхидити, як я собі даю раду і що я з власної кишені оплачую, так як я не інтересуюся тим, що члени з своїми грішми роблять. Я думаю, що за мої гроші я можу собі наймати поміч хочби і в Ніґра і мені належиться признанне, коли це в користь орґанімазії виходить.

Тут делеґат відділу 238, Ілія Чопик, не просячи голосу, перериває окриком „но".

Каштанюк дальше продовжає: Поміч, про яку мова, відноситься єще до часів ювилейної кампанії з 1923 р., коли я відносився безпосередно до всіх членів. В той час я робив многі тисячі пересилок з відозвами і всякою кампанійною літературою. Минувша конвенція за це дала мені повне признанне і ця справа тут зовсім не на місци. Доривочним помічником в тій кампанії був амер. хлопець, ученик з гайскул, що по шкільних годинах прибігав до офісу мені помагати, за що я йому платив. Коли мені того робити не вільно, то не вистарчить кричати „но", але треба поставити відповідне внесенне на додаток до статута, який би реґулював, що мені можна, а чого не можна за свої власні гроші робити. Поки того не буде, то я мушу уважати себе свобідним з своїми грішми робити то, що я сам уважаю за потрібне. Справа та знайшла відгомін на цій конвенції тому, бо я й дальше, коли лиш мені того потрібно, то є, коли маю більшу працю, якої сам не можу зробити, то наймаю собі поміч і сам її оплачую. Та тепер я вже уважаю, щоби це були не лиш українські школярі, але й такі, з котрих колись може виробитися стала помічна сила для гол. канцелярії і з цего для орґанізації і членам тільки користь може бути.

По відповідях гол. рек. секретаря І. Каштанюка, Стефан Слободян, дел. від. 105, поставив внесенне, а Григорій Кисіль, дел. від. 336, і Теодор Шеляк, дел. від. 82, поперли, щоби уділити вотум довіря гол. рек. секр. І. Каштанюкови — ухвалено майже одноголосно.

(Дальше буде).

З ЖИТТЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ЛЮДИНА БЕЗ ІМЕНИ.

— „У нас на транспорте никаких украинских языков нет. Когда до нас украинизация дойдет, тогда мы с вами по украински поговорим"... Так авторитетно відповідав касієр пароплаву „Ілліч" гр. Родкевич подорожнім, коли ті просили його говорити з ними українською мовою.

І розмови ці були „своєрідні".

— Ці квитки вважаю за недійсні, — скоса дивлячись на новенькі квиточки, що їх продала Ржищівська стація, казав він: — Купуйте нові.

І навіть тоді, коли капітан пароплаву примушував його братися до виконання своїх обовязків, він продовжував знущатися з пасажирів, записуючи для чогось їх адреси.

На вимогуж назвати своє прізвище, Родкевич відповідав:

— „Я людина без імени".

Бюро скарг ОкрРСІ, куди ми надіслали нотатку, висловило „людині без імени" за грубе та бюрократичне ставлення до пасажирів догану.

ІСТОРІЯ ОДНІЄЇ ДОГАНИ.

„Нема порядку в розподільнику Окрздоровя, — скаржився робітник фабрики „КиївОдяг" в дописі: „Бюрократи з розподільника Окрздороввіділу. А для того, щоб ствердити це, він наводив випадок, коли йому не видавали, не зважаючи на протести фабричного лікаря, на протязі 2-х місяців ордеру на лікування, хоч стан його й був дуже загрозливий. Писав цей робітник і про інші хиби в роботі розподільника (відсутність книги для скарг, тощо).

Бюро скарг ОкрРСІ, після обслідування, яке ствердило всі наведені факти, зробило чимало корисних зауважень. Здороввіділові, а завідувачеві розподільнику тов. Цимбаровському оголосило догану.

— Щоб краще ставився до відвідувачів.

ПОВІДОМЛЕННЄ.
ПІВРІЧНІ ЗБОРИ
УКРАЇНСЬКОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ СПІЛКИ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.
— відбудуться —
В СУБОТУ, 3-го СЕРПНЯ 1929
В УКР. РОБ. ДОМІ,
57-59 Beacon St., Newark, N. J.
Початок точно в год. 8-ій вечером.
Кождий шеровець повинен прийти на ці так важні збори. 179-80
Заряд Укр. Торг. Спілки.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ у важній справі Дмитра Фидькайлу з Нижбірка, Павла Гурецького, Павла Наконечного зі Самолуск і Николу Гричаника з Городниці, повіт Гусятин, Галичина. Перед кількома роками перебували в St. Joseph, Mo. — Хтоби о них знав, або вони самі зволять зголоситися на адресу: **Василь Возовик, 530, E. 16 St., New York City.** 179

DO YOU KNOW WHY - - You Just Simply Can't Resist This Guy's Con?

Drawn for this paper By Frank Leet

